

Andrzej Klim¹, Paulina Zabielska², Mariola Głowacka³, Beata Karakiewicz²

¹Institut Rozwoju Nauk o Zdrowiu i Usług Medycznych ProLongaVita

²Katedra i Zakład Zdrowia Publicznego, Wydział Nauk o Zdrowiu, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

³Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Płocku

Innowacyjny model monitoringu losów zawodowych absolwentów kierunku pielęgniarstwo realizowany przez uczelnie wyższe przy ścisłej współpracy z Okręgowymi Izbami Pielęgniarek i Położnych

Innovative model for monitoring the professional career development of graduates with a degree in nursing conducted by institutions of higher education in close cooperation with Regional Chambers of Nurses and Midwives

STRESZCZENIE

W procesie kształcenia na kierunku pielęgniarstwo istnieje konieczność uwzględnienia szczególnej specyfiki pracy wykonywanej przez przyszły personel medyczny, wyrażającej się w odpowiedzialności za najważniejszą wartość, jaką jest życie i zdrowie człowieka. Dlatego też od każdej uczelni wyższej, realizującej w niniejszym przedmiocie procesy edukacyjne, wymaga się zapewnienia szczególnej dbałości i najwyższej jakości.

Temu procesowi mogą pomóc, zbierane podczas procesu monitoringu losów zawodowych absolwentów, szczegółowe informacje pozwalające: w sposób zewnętrzny odnieść efekty procesu kształcenia do realiów i potrzeb pracodawców, dokonać zobjektywizowanej oceny poziomu i sposobu nauczania, czy też podjąć próbę efektywnego doskonalenia programu kształcenia.

Celem pracy było zaprezentowanie założeń wypracowanego, nowego modelu monitorowania przez uczelnie wyższe losów zawodowych absolwentów kierunku pielęgniarstwo, wyróżniającego się nowatorskim rozwiązaniem w zakresie pozyskiwania do szczegółowej analizy oceny jakości, efektywności i rynkowości kształcenia danych gromadzonych w Centralnym Rejestrze Pielęgniarek i Położnych. Opracowane rozwiązania organizacyjne, prawne i techniczne pozwalają ograniczyć powszechnie występujący problem związany z trudnościami w uzyskiwaniu opinii ze strony absolwentów.

Problemy Pielęgniarstwa 2015; 23 (4): 537–543

Słowa kluczowe: monitoring; kariera; absolwent; pielęgniarstwo

ABSTRACT

In the process of education in the nursing major, there is a necessity to take into account the particular specificity of work performed by the future medical personnel, expressed in the responsibility for the highest value, which is human life and health. That is why every institution of higher education carrying out educational processes in this field, is required to provide special care and the highest quality.

This process can be aided by detailed information collected during the process of monitoring the professional career development of graduates, allowing to: relate, in an outward way, the effects of the process of education to the reality and needs of employers, carry out an objective assessment of the level and method of teaching, and make an attempt to improve the curriculum in an effective manner.

Adres do korespondencji: mgr Andrzej Klim, Institut Rozwoju Nauk o Zdrowiu i Usług Medycznych ProLongaVita,
e-mail: a.klim@prolongavita.pl

DOI: 10.5603/PP.2015.0088

The aim of the paper was to present the foundations of the developed, new model for monitoring by institutions of higher education the professional career development of graduates with a degree in nursing, distinguished by a novel solution for acquiring the data collected in the Central Register of Nurses and Midwives for the detailed analysis of quality assessment, effectiveness and marketability of education. Developed organisational, legal and technical solutions allow to reduce the prevalent problem related to difficulties in obtaining opinions from graduates.

Nursing Topics 2015; 23 (4): 537–543

Key words: monitoring; career; graduate; nursing

Wstęp

Problem monitoringu losów zawodowych absolwentów szkół wyższych został w Europie Zachodniej zauważony już kilkadziesiąt lat temu. Pierwsze badania w tym zakresie rozpoczęli w 1989 roku Niemcy, realizując projekt pod nazwą *Absolventenforschung und Lebenslanges Lernen* [1]. W dalszej perspektywie czasowej przedmiotowy wysiłek podjęła Wielka Brytania [2], Włochy [3] czy Francja [4]. W zależności od przyjętego w danym kraju systemu funkcjonowania szkolnictwa wyższego zostały stworzone różne modele monitoringu, różniące się między sobą metodologią, sposobem finansowania czy rodzajem instytucji odpowiedzialnej za realizację analizy losów byłych studentów uczelni wyższych [5].

W Polsce potrzebę badań nad przygotowaniem studentów do podejmowania pracy zawodowej dostrzegali już w latach 50. zeszłego stulecia Stefan Wołoszyn [6], uważając, że gromadzenia empirycznej wiedzy o absolwentach szkół wyższych jest jednym z kluczowych warunków lepszego dostosowania treści i metod kształcenia. W późniejszych latach podobną problematyką zajmowali się również Denek [7], Hartwig [8], Łobodzińska [9] czy Szubaniewicz [10].

Po 1989 roku tematem monitoringu losów zawodowych absolwentów zajmował się m.in. Instytut Pracy i Spraw Socjalnych w Warszawie, który w efekcie swojej aktywności naukowej opracował propozycje procesu badawczego wraz z sprawdzonymi w praktyce kwestionariuszami ankiet [11]. Jednak kluczowym momentem była wprowadzona w 2011 roku nowelizacja [12] Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, która na mocy nowego art. 13a nakładała na każdą uczelnię wyższą konieczność monitorowania kariery zawodowej swoich absolwentów w celu dostosowania kierunków studiów i programów kształcenia do potrzeb rynku pracy, w szczególności po trzech i pięciu latach od dnia ukończenia studiów [13]. Do tego czasu przedmiotowe badania były realizowane sporadycznie przez nieliczne uczelnie w Polsce. Do dobrych i wzorcowych praktyk można zaliczyć *Collegium Medicum* Uniwersytetu Jagiellońskiego, które nieprzerwanie od 2009 roku uzyskiwane od swoich absolwentów dane, wykorzystuje między innymi do ustawicznego podwyższania jakości programu nauczania oraz modyfikacji swojej oferty dydaktycznej [14].

Innowacyjność podejścia do procesu monitorowania losów absolwentów kierunku pielęgniarstwo

Wprowadzony na mocy ustawy nowy obowiązek szkół wyższych był symptomem do opracowania przez zespół prof. Beaty Karakiewicz autorskiego, nowego modelu monitoringu losów absolwentów kierunku pielęgniarstwo, bazującego na ścisłej współpracy uczelni wyższej z Okręgowymi Izbami Pielęgniarek i Położnych oraz branżowymi pracodawcami (sfinansowanego z grantu przyznanego na realizację projektów innowacyjnych testujących przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, numer umowy: UDA-POKL.04.01.01-00-279/11-00).

Szukanie nowego podejścia do realizacji przedmiotowych badań było konieczne, ze względu na znaczące problemy związane z trudnościami w uzyskiwaniu odpowiedzi na przesyłane ankiety. Większość bowiem rozwiązań zarówno w Polsce, jak i w Europie Zachodniej bazuje na metodzie CAWIang. (*Computer-Assisted Web Interview* — wspomagany komputerowo wywiad za pomocą strony www), która z jednej strony ma wymierne korzyści, takie jak: brak konieczności ponoszenia znacznych kosztów, niski poziom zaangażowania zasobów ludzkich czy duży poziom zautomatyzowania procesu uzyskiwania i gromadzenia danych, ale z drugiej strony, przy niskim poziomie utożsamiania się absolwentów z uczelnią czy często spotykanym brakiem wiary respondentów w sensowność uczestniczenia w badaniach (brak wiary we wdrożenie zmian w procesie kształcenia będących następstwem wyników zbieranych opinii), skutkuje niskim i niereprezentatywnym poziomem uzyskanych odpowiedzi.

Z powyższych względów wytworzono mechanizmy pozyskiwania przez uczelnie wyższe danych o absolwentach kierunku pielęgniarstwa z Centralnego Rejestru Pielęgniarek i Położnych gromadzącego, na podstawie 45 Okręgowych Rejestrów Pielęgniarek i Położnych, licznych informacji o osobach posiadających prawo do wykonywania zawodu pielęgniarki i położnej w Polsce. Powyższy rejestr został powołany ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o zmianie ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2004, Nr 92, poz. 885).

W chwili obecnej stosowne zapisy znajdują się w Rozdziale 4 Ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2011 r. Nr 174, poz. 1039, ze zm.).

Rejestr jest prowadzony w formie elektronicznej przy wykorzystaniu dedykowanej aplikacji firmy Serum Software Sp. z o.o. (obecnie Kamsoft S.A). Gromadzi on 26 danych. Część z nich bezpośrednio odnosi się do sytuacji edukacyjno-zawodowej pielęgniarek. Należą do nich między innymi takie informacje, jak:

- informacje o ograniczeniach w wykonywaniu zawodu;
- nazwa ukończonej szkoły pielęgniarskiej lub szkoły położnych, numer dyplomu i data jego wydania oraz rok ukończenia tej szkoły;
- data rozpoczęcia wykonywania zawodu;
- data i miejsce rozpoczęcia i ukończenia stażu podyplomowego — jeżeli dotyczy;
- data i rodzaj ukończonego kształcenia podyplomowego, nazwa organizatora kształcenia wydającego zaświadczenie oraz w przypadku szkolenia specjalizacyjnego — numer dyplomu oraz data jego wystawienia;
- stopień naukowy, data jego uzyskania oraz nazwa organu nadającego stopień;
- tytuł naukowy, data jego uzyskania oraz nazwa organu nadającego tytuł;
- nazwa pracodawcy oraz data zatrudnienia i stanowisko, poczynając od daty rozpoczęcia wykonywania zawodu;
- informacje o prowadzeniu indywidualnej, indywidualnej specjalistycznej lub grupowej praktyki wraz z numerem wpisu do właściwego rejestru;
- informacje o zaprzestaniu wykonywania zawodu;
- informacje o zawieszeniu prawa wykonywania zawodu;
- informacje o przyczynie wygaśnięcia prawa wykonywania zawodu;
- informacje o skreśleniu z rejestru pielęgniarek lub rejestru położnych prowadzonego przez właściwą okręgową radę pielęgniarek i położnych [15].

Zbierane dane, oprócz swojej celowej, ustawowej użyteczności służą środowisku pielęgniarskiemu i stanowią również doskonały materiał badawczy pozwalający na dokonanie szczegółowej analizy losów absolwentów kierunku pielęgniarstwo. Z punktu widzenia ich reprezentatywności istotny jest fakt, że odnoszą się do znacznej większości populacji, bowiem każda osoba, która ukończy kierunek pielęgniarstwo, chcąc uzyskać prawo wykonywania zawodu, musi zgłosić się do Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w celu wypełnienia stosownych arkuszy zgłoszeniowych. Na każdą pielęgniarkę został również nałożony obowiązek niezwłocznego informowania

właściwego samorządu zawodowego o wszelkich zmianach w danych zawartych w rejestrze.

Powyższe uwarunkowania stanowią kluczowy element stanowiący przewagę nad tradycyjnymi metodami monitorowania losów zawodowych absolwentów studiów wyższych. Poza powyższym gromadzone w rejestrach dane odnoszą się w swoim charakterze i rodzaju bezpośrednio do uwarunkowań realizacji ścieżki rozwoju danej, jednej grupy zawodowej, co w przypadku większości modeli jest pomijane. Stosowane bowiem narzędzia badawcze, powszechnie są unifikowane i stosowane przez uczelnie wyższe do badania losów absolwentów różnych i często skrajnie odmiennych kierunków studiów mających inne kluczowe stopnie, etapy, momenty rozwoju zawodowego (np. absolwenci kierunku pielęgniarstwo i zdrowie publiczne). Takie postępowanie „spłaszcza” uzyskiwane wyniki i obniża ich przydatność do lepszego dostosowywania procesów kształcenia do potrzeb i oczekiwań pracodawców.

Przy konstruowaniu mechanizmów pozyskiwania przez uczelnie wyższe danych z Centralnego Rejestru Pielęgniarek i Położnych kluczową rolę odegrała Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych, która wprowadziła do aplikacji firmy Kamsoft S.A moduł generowania na poziomie Okręgowych Izb Pielęgniarek i Położnych raportów, dostosowanych do potrzeb realizacji procesu monitoringu losów absolwentów kierunków pielęgniarstwo przez uczelnie wyższe. Każdy regionalny samorząd zawodowy pielęgniarek wyposażono w możliwość wygenerowania, z systemu wspomagającego realizację Rejestru, pliku zawierającego tylko i wyłącznie te dane, które są istotne z punktu widzenia rozwoju ścieżki zawodowej danego rocznika absolwentów. Cały proces odbywa się z uwzględnieniem licznych nakazów prawa. W rekordach pliku bazodanowego nie zawierają się żadne dane osobowe lub inne informacje umożliwiające identyfikację poszczególnych absolwentów. Zgodnie z przyjętą koncepcją badań analizowane są losy populacji danego rocznika pielęgniarstwa kończącego proces nauki na danej uczelni, nie zaś losy poszczególnych jednostek. Ta druga droga byłaby oczywiście bardziej ciekawa i efektywna z punktu widzenia oceny jakości kształcenia, jednakże właśnie na skutek przestrzegania między innymi zapisów Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych Dz. U. z 2014 r. poz. 1182, 1662, z2015 r. poz. 1309. nie została wdrożona w życie.

Założenia modelu

Opierając się w budowie nowego modelu monitorowania losów zawodowych absolwentów kierunku pielęgniarstwo na danych gromadzonych w branżowych samorządach zawodowych, autorzy nowego

rozwiązania nie zrezygnowali z realizacji przez uczelnię wyższą badań ankietowych. Znacząca rola w tym procesie została również powierzona środowisku pracodawców, bez których prace nad podniesieniem jakości kształcenia i dostosowania go do potrzeb rynku, nie miałyby pełnego wymiaru. Dlatego też nowatorski model przedmiotowych badań uwzględnia trzy, różne źródła danych, pochodzące z:

1. Centralnego Rejestru Pielęgniarek i Położnych.

Pozyskiwane zbiory informacji o absolwentach są generowane w niniejszym rejestrze za pomocą dedykowanego mechanizmu raportowego. Pracownik Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych na podstawie zawiązanego wcześniej, oficjalnego i sformalizowanego partnerstwa określającego w sposób szczegółowy procedurę współpracy i wymiany informacji między samorządem zawodowym pielęgniarek i położnych a uczelnią wyższą kształcąca na kierunku pielęgniarstwo, przygotowuje w sposób zautomatyzowany plik bazodanowy zawierający rekordy odnoszące się do populacji absolwentów danego rocznika i danej szkoły wyższej. Zakres uzyskanych informacji jest stały i został ustalony z Naczelną Izbą Pielęgniarek i Położnych. Dokument z zachowaniem zdefiniowanych i przyjętych przez obie strony procedur, przekazywany jest w wyznaczonym czasie uczelni wyższej, która importuje go do opracowanego (przez zespół autorów modelu) i bezpłatnie dystrybuowanego Systemu Informatycznego, w którym dokonywana jest w sposób automatyczny wstępna analiza danych. Możliwe jest między innymi:

- porównanie liczebności absolwentów kończących studia pielęgniarstwo (na danej uczelni, w danym roku — na podstawie listy adresów e-mailowych) z liczbą osób zarejestrowanych w OIPiP;
- określenie czasu, jaki upłynął od chwili wydania dyplomu ukończenia studiów, a odebraniem prawa wykonywania zawodu;
- uzyskanie informacji o:
 - strukturze i liczbie osób posiadających zatrudnienie,
 - strukturze i rodzajach zajmowanych stanowisk,
 - liczbie osób prowadzących praktykę pielęgniarstwa lub położniczą,
 - strukturze i liczbie osób, które uzyskały specjalizacje,
 - rodzajach uzyskanych przez pielęgniarki i pielęgniarzy specjalizacji,
 - strukturze i liczbie osób, które uzyskało stopień doktora nauk o zdrowiu wraz z rodzajem dziedzin, na których oparto tematy prac doktorskich,

- okresie jaki upłynął pomiędzy datą ukończenia studiów a datą uzyskania stopnia doktora nauk o zdrowiu.

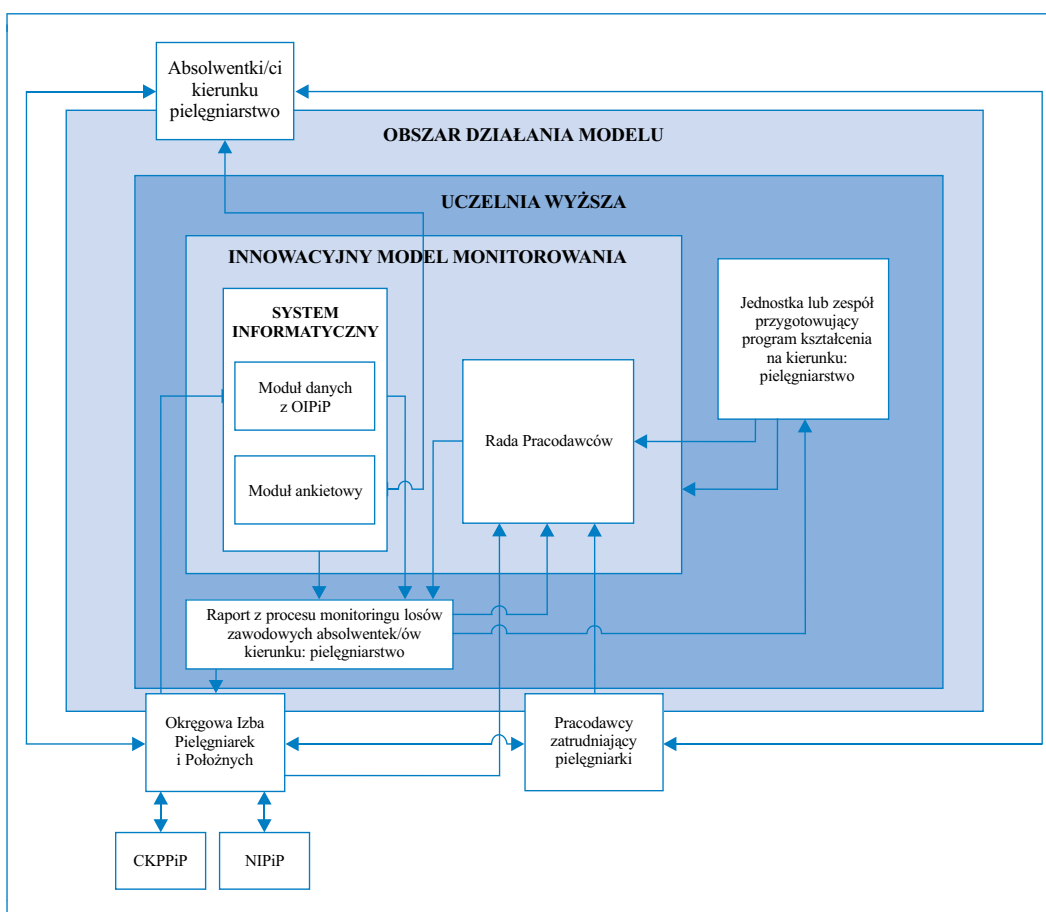
2. Badań własnych realizowanych metodą CAWI

— System Informatyczny wspierający proces gromadzenia i analizy danych z samorządów zawodowych pielęgniarek wyposażono również w moduł pozwalający w sposób zautomatyzowany na realizację badań ankietowych przy wykorzystaniu komunikacji internetowej. Pracownicy uczelni dysponują możliwością użycia gotowych, dedykowanych i zaimplementowanych w aplikacji informatycznej narzędzi badawczych do realizacji badań kwestionariuszowych oraz funkcjonalności Systemu Informatycznego pozwalającego w przeciągu kilku sekund dostarczyć na elektroniczne skrzynki e-mailowe elektroniczne kwestionariusze badań. Choć niniejsza metoda ma ograniczenia, o których wspomniano powyżej, to pozwala jednak na bardzo wymierne rozszerzenie informacji pochodzących ze strony byłych studentów kierunku pielęgniarstwo. Dotyczy to głównie danych jakościowych, przyczyniających się do dokonania pełniejszej oceny realizowanego procesu kształcenia. Narzędzie informatyczne wspierające badaczy odpowiada również za gromadzenie i wstępną analizę uzyskanych danych. Pozwala również zdefiniować własne narzędzia badawcze, jak również wyeksportować wyniki ankietyzacji do pliku arkusza kalkulacyjnego w celu dokonania bardziej pogłębionej analizy statystycznej czy też graficzną prezentację uzyskanych odpowiedzi.

Dzięki zastosowaniu niniejszej formy zbierania informacji, opracowany model monitoringu, adresowany głównie do byłych studentów kierunku pielęgniarstwo, może zostać wykorzystany w celu badania losów zawodowych absolwentów innych kierunków. System Informatyczny opracowano w sposób bardzo elastyczny i umożliwia realizację badań dla dowolnej populacji absolwentów, tj. kierunku „x” rocznika „y” i uczelni „z”. Pozwala on również na zdefiniowanie odrębnego narzędzia badawczego dla każdego kierunku. Takie rozwiązanie pozwala objąć procesem monitoringu, wspieranym przez jedno rozwiązanie, wszystkie kierunki realizowane na danej uczelni czy wydziale. Oczywiście otrzymywane dane nie będą mogły być rozszerzone o wyniki z pierwszego źródła gromadzenia informacji o absolwentach.

3. Spotkań Rady Pracodawców — ciała doradczo-opiniującego powołanego przez uczelnię wyższą. Zakres merytoryczny spotkań powinien móc dostarczyć informacji na minimum dwóch płaszczyznach, tj.:

- określenie stopnia przygotowania absolwentów (w aspekcie wiedzy, umiejętności,

Rycina 1. Schemat działania innowacyjnego modelu monitoringu losów zawodowych absolwentów kierunku pielęgniarstwo

Figure 1. Functional diagram of innovative model for monitoring the professional career development of graduates with a degree in nursing

- kompetencji społecznych i personalnych) do wykonywania obowiązków zawodowych;
- zdefiniowania oczekiwań pracodawców względem procesów kształcenia w odniesieniu do aktualnej i przewidywanej w przyszłości sytuacji na rynku pracy i zmieniających się uwarunkowań wykonywania zawodu.

Uzyskane dane z dwóch wcześniejszych źródeł informacji wymagają konfrontacji z opiniami wyrażanymi przez podmioty zatrudniające absolwentów kierunku pielęgniarstwo. Ich losy są bowiem kształtowane nie tylko przez jakość realizowanych procesów edukacyjnych na uczelniach wyższych, ale również przez wiele innych czynników, do których można zaliczyć na przykład prawodawstwo odnoszące się między innymi do kształcenia, doksztalcenia i wykonywania medycznego zawodu regulowanego, sytuację rynkową, uwarunkowania środowiskowo-geograficzne, indywidualne itp. Znalezienie w gronie pracodawców kluczowych determinantów (istotnych z punktu

widzenia regionalnego lub lokalnego rynku pracy) podnoszących jakość i efektywność kształcenia na kierunku pielęgniarstwo jest jednym z ważniejszych zadań stawianych przed Radą Pracodawców. Proces ten oczywiście musi uwzględniać dane zgromadzone w wyniku realizacji dwóch pierwszych mechanizmów zbierania informacji o losach absolwentów. W skład niniejszej struktury powinni również wchodzić przedstawiciele Okręgowych Izb Pielęgniarek i Położnych, którzy ze względów statutowych reprezentują stanowisko całego środowiska branżowego. Mają oni również szczegółowe rozeznanie sytuacji odnoszącej się do całej grupy zawodowej.

Mechanizm monitoringu losów zawodowych kierunku pielęgniarstwo, z uwzględnieniem trzech różnych źródeł pozyskiwania informacji przedstawiono na rycinie 1.

Wszystkie, powyższe, trzy źródła zbierania informacji odnoszących się do losów zawodowych absolwentów kierunku pielęgniarstwo, zgodnie z założenia-

mi modelu, powinny dostarczać danych odnoszących się do danego rocznika w trzech czasookresach: w roku ukończenia przez danych studentów procesu kształcenia oraz 3 i 5 lat po ukończeniu nauki na kierunku pielęgniarstwo. Przyjęcie takich interwałów czasowych pozwala na szczegółową analizę procesu wchodzenia i wdrażania się młodych pracowników do wykonywania zawodu. Szczególnie istotne jest porównywanie zebranych informacji z okresu „0” z danymi pochodzącymi z późniejszych lat. Ocena procesu kształcenia w chwili opuszczenia uczelni, a po 5 latach pracy zawodowej może być całkowicie odmienna.

Podsumowanie

Rzetelna realizacja monitoringu losów zawodowych absolwentów, oparta na przygotowanym rozwiązaniu, dostarcza uczelniom wyższym bardzo szczegółowych informacji pozwalających w sposób zewnętrzny odnieść efekty procesu kształcenia do realiów i potrzeb pracodawców oraz rynku pracy. Zgromadzone dane mogą w sposób bardzo wymierny ułatwić przeprowadzenie procesów: oceny poziomu i sposobu nauczania na danym kierunku studiów, doskonalenia programu kształcenia czy modernizacji oferty kształcenia uwzględniającej aktualne i przyszłe potrzeby rynku pracy. Dane są podstawą do poprawiania jakości, efektywności i rynkowości realizowanych procesów kształcenia, a tym samym do wymiernego podnoszenia swojej przewagi konkurencyjnej na rynku usług edukacyjnych.

Niestety, istota znaczenia realizacji monitoringu losów zawodowych dla budowania efektywnego systemu kształcenia wyższego, a tym samym dla całej gospodarki opartej na wiedzy, jest w Polsce wciąż niedoceniana i nierozumiana. Świadczyć o tym mogą liczne uczelnie w Polsce, które nie wprowadziły systemu monitoringu losów zawodowych absolwentów kierunku pielęgniarstwo lub realizują je tylko na poziomie administracyjnym, nie wdrażając na ich podstawie żadnych zmian w procesie kształcenia. Jeszcze bardziej niepokojące są symptomy pojawiające się ze strony organów państwowych odpowiedzialnych za szkolnictwo wyższe. Wprowadzony w 2011 roku na mocy art. 13a Ustawy Prawo o Szkolnictwie wyższym obowiązek realizacji przedmiotowych badań przez każdą uczelnię wyższą został znacznie zmodyfikowany i zmienił swój status prawny z „musi” na „może” [13]. W tym samym duchu zastąpiono zapisy zawarte w § 11.1 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 roku w sprawie warunków prowadzenia studiów na określo-

nym kierunku i poziomie kształcenia (Dz.U. 2014 poz. 131), które odnosiły się do konieczności zagwarantowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości bazującego w jednej swojej składowej na wnioskach pochodzących z uczelnianego monitorowania kariery zawodowej swoich absolwentów. Nowe Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 roku [16] pozwala w systemie zapewnienia jakości kształcenia bazować tylko na zagregowanych i bardzo ogólnych wynikach monitoringu prowadzonego na podstawie danych pochodzących z ZUS realizowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego [13].

Taka praktyka nie przyczynia się do poprawy jakości kształcenia. Dotyczy to w szczególności kierunku pielęgniarstwo. W procesie przygotowania studenta do wykonywania zawodu pielęgniarki/rza istnieje konieczność uwzględnienia szczególnej specyfiki wykonywanej pracy wyrażającej się w odpowiedzialności za najważniejszą wartość, jaką jest życie i zdrowie człowieka. Dlatego też, każda uczelnia wyższa kształcąca na tym kierunku, powinna w trosce o dobre przygotowanie przyszłej kadry medycznej mieć wprowadzone procedury monitorowania losów zawodowych swoich absolwentów kierunku pielęgniarstwo oraz systematycznie dostosowywać realizowane procesy kształcenia do wniosków uzyskiwanych w wyników przedmiotowych badań.

Piśmiennictwo

1. <http://www.his.de>; data pobrania: 31.10.2015.
2. https://www.hesa.ac.uk/index.php?option=com_studrec&Itemid=232&mnl=14018; data pobrania: 31.10.2015.
3. XVII Rapporto AlmaLaurea 2015 Su profilo e condizione occupazionale dei laureati “I laureati tra (im)mobilità sociale e mobilità territoriale”, Mediolan, 2015.
4. Jugnot S., Rouaud P. (red.), Enquête ‘Génération 2004’. Méthodologie et bilan. 1ère interrogation — printemps 2007, Cereq, Marseille, 2010.
5. Monitorowanie losów zawodowych absolwentów szkół wyższych — rozwiązania stosowane w wybranych krajach europejskich, Kraków, 29.12.2010, Sedlak&Sedlak.
6. Wołoszyn S. O potrzebie badań nad przygotowaniem zawodowym absolwentów szkół wyższych. Życie Szkoły Wyższej 1954; 6: 26.
7. Denek K. Efektywność kształcenia w szkole wyższej i jej określenie. Życie Szkoły Wyższej 1983; 11: 18.
8. Hartwig W. O wartości absolwentów medycyny na podstawie obserwacji przez Instytut Doskonalenia i Specjalizacji Kadr Lekarskich. Zdrowie Publiczne 1955; 5.
9. Łobodzińska A.B. Zależności między postępami na studiach a sukcesem zawodowym lekarzy. Warszawa 1962.
10. Szabuniewicz B. Struktura ewolucyjna ocen studentów medycyny a ich losy zawodowe. Warszawa 1963.

11. Jeruszka U.(red.) Metody badania losów i karier absolwentów szkół zawodowych. Wydawnictwo IPiSS, Warszawa 2000.
12. Ustawa z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy — Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw, Dz.U. 2011 nr 84 poz. 455.
13. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym. Dziennik Ustaw nr 164 poz. 1365 z późn. zm.
14. <http://www.sdka.cm.uj.edu.pl/start>; data pobrania 02.11.2015.
15. Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej, Dz.U. 2011 nr 174 poz. 1039.
16. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia, Dz.U. 2014 poz. 1370.